

N:o 100.

Toinen Saarna Yhdeksäntenätoista Sunnuntaina Kolminaisuuden Päivästä.

Evank. Matt. 9: 1–8.

Tämän evankeliumin pääsisällyksenä on tuo suuri, ylevä uskonkappale, jota sanotaan syntein anteeksi antamiseksi ja joka oikein ymmärrettynä tekee ihmisen oikeaksi kristityksi ja antaa ijankaikkisen elämän. Sen vuoksi onkin tarpeellista, että sitä kaikella ahkeruudella ja lakkaamatta kristikunnassa teoritetaan, jotta se puhtaasti ja selkeästi opitaisiin ja perin pohjin ymmärrettäisiin, sillä tämä on kristittyjen ainoa korkein ja vaikein oppi, jossa meillä on kylliksi oppimista koko elämämme ajaksi, niin ettei kenenkään tarvitse mitään uutta korkeampaa ja parempaa etsiä.

Mutta jotta tämän oikein käsittäisimme, täytyy meidän hyvin jo tarkkaan osata tehdä erotus kahden hallituksen eli kahdenlaisen hurskauden välillä. Toinen niistä on täällä maan päällä, jonka senkin on Jumala säätänyt ja pannut sen ohjeeksi kymmenien käskyjen toisen taulun. Sitä sanotaan maalliseksi eli inhimilliseksi vanhurskaudeksi ja sen mukaan tulee ihmisten elää täällä maan päällä ja käyttää niitä lahjoja, jotka Jumala on meille antanut. Sillä hän tahtoo että tätäkin elämää elettäisiin ja vietettäisiin rauhallisesti, hiljaisesti ja yksimielisesti, niin että jokainen täyttäisi oman tehtävänsä eikä kukaan rupeisi toisen virkaan, tavaraan eikä persoonaan. Siitä syystä on hän 3 Moos. 18: 5 luvannut siihen siunauksensakin sanoen: Joka niitä tekee, hän elää niistä; se on: joka maan päällä ja maail-

man edessä on hurskas, hän saa palkakseen menestystä ja pitkää ikää.

Sen varalle taasen, joka ei näin tahdo tehdä, on hän asettanut miekan, mestauspölkyn, hirsipuun, tulen, veden y. m., joilla hän käskää hillitä ja rangaista niitä, jotka eivät tahdo olla hurskaita. Jos sittenkin niin tapahtuu, että pahuus ja turmelus saa vallan kokonaisuudessa, niin ettei mestaajakaan kykene sitä ehkäisemään, lähettää hän ruton, sodan tai muut hirmuiset vitsaukset kukistamaan ja hävittämään maata. Näin on käynyt juutalaisten, kreikkalaisten, roomalaisten ja muiden, että nähtäisiin hänen vaativan tuollaisen hurskauden pitämistä ja noudattamista ja tahtovan antaa sille runsaan siunauksen, vaan muussa tapauksessa ottavan entisenkin pois ja hävittävän kaikki.

Tämä on lyhykäisyydessä maallisen hurskauden tarkoitus ja koko sisällys. Siihen kuuluu sitten vielä se, että sitä tulee ahkerasti harastaa ja jokaista ihmistä on varoitettava siitä vaarin ottamaan, niin että itse kukin kohdastaa kaikella halulla ja rakkaudella ahkeroitisi sen noudattamista ja ettei ketään tarvitsisi siihen pakottaa väkinäisyydellä ja rangaistuksella. Varoittaminen taasen on se, että kullekin säädylle maan päällä, niinkuin Jumala ne on määrännyt ja asettanut, muistutetaan hänen niille antamat käskynsä ja vaatimuksensa. Näistä tulee ottaa vaarin ja niitä tulee suuressa kunniassa pitää ja niistä on saatava halu sydämestä tekemään, mitä kullekin säädylle kuu-

luu. Kun hän esimerkiksi sanoo: Sinun pitää kunnioittaman isääsi ja äitiäsi, niin tulee jokaisen lapsen, rengin, piian, alamaisen j.n.e. ilolla ottaa vastaan tämä sana eikä pitää mitään tavaraa maan päällä korkeammassa arvossa. Näin tehdessään pitäisi hänen ajatella olevansa puolittain ellei juuri kokonaan paratiisissa ainoastaan sen vuoksi, että hän epäröimättä saattaa sydämessään päättää: Nyt tiedän minä tuollaisen työn, elämän ja säädyn oikeaksi ja hyväksi ja Jumalalle sydämellisesti otolliseksi, sillä tuossa on minulla hänen sanansa ja käskyensä varmana todistuksena, joka ei voi valehdella eikä minua pettää.

Eihän suinkaan ole vähin armo maan päällä, kun ihminen pääsee siihen tilaan, että tämä on painunut hänen sydämeensä ja että omatunto voi sen turvissa olla rauhallinen. Jo ainoastaan tämänkin vuoksi pitäisi rakasta evankeliumia kiittää, suosia ja kaikin tavoin kunnioittaa, vaikka ei siitä muuta hyötyä eli hedelmää olisikaan, kuin että se tekee oman tunteemme turvalliseksi ja levolliseksi ja näyttää, minkälainen suhteemme elämässämme on Jumalan kanssa.

Kuinka harhailimme ennen eksyksissä ja sokeudessa, jota ei vilauskaan tuollaisesta opista valaissut! Kuinka antauduimme perkeleen nimessä johdettaviksi jokaisen valhesaarnaajan unelmien mukaan, tavoittelimme niin monia töitä, juoksentelimme sinne tänne, kulutimme ja tuhlasimme hikemme, rahamme ja tavaramme niihin, milloin messuihin ja alttareihin, milloin luostarien ja veljeskuntain hyväksi. Jokainen ajoi sitä takaa, että hän saisi selvän siitä, kuinka Jumalaa on palveltava, eikä se kumminkaan kellekään valjennut, vaan me jäimme kaikki pimeyteen. Sillä ei siinä ollut ketään Jumalata, joka olisi sanonut: Tämä kelpaa minulle, tämän olen minä käsenyt. Niin, nuo sokeat johdattajat eivät ole muuta tehneet kuin pimittäneet Ju-

malan sanan silmistämme, vetäneet meidät pois oikeilta teiltä ja esitelleet niiden sijaan kaikenlaisia harhapolkuja. Lisäksi ovat he halveksien mullistaneet hänen asettamansa säädyt, aivan kuin ei hän osaisi paremmin järjestää ja niin hyvin tehdä kuin me.

Sen vuoksi pitää aina ja lakkaamatta saarnata sellaista Jumalan sanaa, joka ei määrää meille mitään erityisiä, suuria, raskaita töitä, vaan ohjaa meitä juuri siihen säätyyn, jossa elämme, ja kieltää muuta etsimästä. Pysykäämme siinä iloisella omallatunnolla tietäen, että sellaisilla töillä saamme enemmän aikaan, kuin jos olisimme perustaneet kaikki luostarit ja täyttäneet kaikki ohjesäännöt, vaikka sitten nämä työmme olisivatkin vähäpätöisintä kotityötä. Sillä tähän asti on meitä pettänyt tuo töitten, kaapujen, kaljupäitten, jouhipaitojen, paastojen, valvojaisten, murheellisten naamojen, kumarassa kulkevien ja paljasjalkaisten loistava ulkokiilto ja komeus.

Meidän suuri tyhmyytemme on, että taikerrumme ulkonaiseen työhön, joka muka ei kelpaa mihinkään, ellei sillä ole jotain erityistä loistoa. Me narrit emme näe, että Jumala on yhdistänyt ja liittänyt tuon kalliin tavaransa, nimittäin hänen sanansa sellaisiin vähäpätöisiin töihin, niin että hän, kuten on sanottu, käskyihinsä ja määräyksiinsä sulkee kuuliaisuuden isää kohtaan ja ne työt, joita toimitetaan jokapäiväisessä koti- ja yhteiskunnallisessa elämässä. Niitä töitä tahtoo hän meitä juuri niin tekemään kuin olisi hän itse taivaasta ilmestynyt niiden tekemistä valvomaan. Mitä arvelisit, jos Kristus itse kaikkine enkeleineen näkyväisesti astuisi alas ja käskisi sinun lakaista tupaa ja pestä pataa? Kuinka pitäisitkään itseäsi autuaana; etpä varmaan tietäisi, mitä ilostasi tekisit. Tietysti et työtä ajattelisi vaan sitä, että näin tietäisit palvelevasi häntä, joka on suurempi kuin taivas ja maa.

Jos noin ajateltaisiin ja sanan alle taivut-taisiin sekä muistettaisiin, ettei ihminen vaan taivaan Jumala sellaista vaatii, niin ihan hyp-pien mentäisiin ja suurimmalla uskollisuudel-la ja ahkeruudella tehtäisiin tuollaisia pieninä pidettyjä töitä mielummin kuin mitään muu-ta. Mutta siihen, ettei näin tapahdu, ei ole mi-tään muuta syytä, kuin että erotetaan työt sa-nasta, ei kunnioiteta eikä arvossa pidetä Ju-malan käskyä, ja niin sitä sitten mennään so-keina uneliaina ihmisinä ja luullaan pelkäs-tään töistä olevan puhetta. Ja koska nyt niitä halpoina pidämme, haeskelemme ja tölliste-lemme muita, tulemme laiskoiksi ja veltoiksi emmekä tee mitään rakkaudella, uskollisuu-della tai kuuliaisuudella; emme myöskään pi-dä minään omantunnon asiana, vaikka lyöm-mekin tuon laimin ja saatamme uskottomuu-dellamme vahinkoa ja turmelusta lähimmäi-sellemme, jonka kautta myös itsellemme ko-koomme kaikkea vaivaa, vihaa ja onnetto-muutta.

Siis olkoon yksi puoli meidän oppiamme se, että edistetään tätä ulkonaista vanhurs-kautta sekä kehoituksilla että uhkauksilla eikä anneta sitä halpana pitää, sillä ken sen ylen-katsoo, hän katsoo ylön Jumalan ja hänen sa-nansa. Katsokoon sen vuoksi jokainen itseän-sä, mitä hän ja hänen tehtävänsä on ja mitä Jumala häneltä vaatii, joko hänen sitten tulee hallita tai käskeä tai päinvastoin totella, pal-vella, työtä tehdä j. n. e. Ottakoon hän Juma-lan tähden virastansa vaarin kaikella uskollisuudella ja olkoon vakuutettu, että Jumala pi-tää hänen suuremmissa arvossa kuin kaikkien munkkien työt ja pyhyys, jotka eivät vielä ole niin pitkälle päässeet, että olisivat edes sellai-sen ulkonaisen vanhurskauden saavuttaneet. He eivät ole kaikkine menoineen ja töineen edes pienen lapsen tai palkollisen vertaisia, joka Jumalan käskystä toimittelee lapsen tai piian tehtäviä. Oi, kuinka autuaasti me maail-

massa eläisimme, jos ihmiset tämän uskoisi-vat ja jokainen pitäisi Jumalan tähden viras-taan vaarin ja kymmenet käskyt silmäinsä edessä! Silloin täytyisi taivaasta sataa kaikki-naista siunausta ja hyvyyttä, sen sijaan kuin meillä nyt täytyy olla niin paljon vaivaa ja sydäntuskaa, jota etsimme ja ansaitsemme.

Paitsi tätä ulkonaista hurskautta on myös-kin toinen, joka ei kuulu tähän ajalliseen elä-mään maan päällä, vaan joka kohdistuu ai-noastaan Jumalaan ja johdattaa ja käskee mei-tä siihen toiseen elämään, joka tämän jälkeen alkaa. Edelliseen kuuluvat elämän vaativat työt, joita ihmisten tulee keskenään harjoittaa esivaltaa, alamaisia, naapureita ja lähimmäisiä kohtaan, ja joilla on palkkansa täällä maan päällä, sillä ne loppuvatkin tämän elämän ke-ralla. Joka niitä ei tee, se ei menesty tässä elä-mässä. Jälkimäinen taas kulkee ja liitelee kor-kealla kaiken sen yläpuolella, mikä maan päällä on, eikä sillä ole töitten kanssa mitään tekemistä. Kuinka voisikaan siihen mitään töi-tä kuulua, kun kaikki, mitä työn nimellistä ruumis suinkin voi tehdä, kuuluu jo edelliseen vanhurskauteen?

Tätä nyt sanotaan Jumalan armoksi ja syntein anteeksi saamiseksi. Siitä puhuu Kris-tus tässä ja muissa evankeliumeissa, eikä se ole maallinen vaan taivaallinen vanhurskaus; ei sitä meidän työemme eikä voimamme toi-meen saa, vaan se on Jumalan teko ja armo-lahja. Kyllähän inhimillinen vanhurskaus voi aivan hyvin saada vältetyksi rangaistuksen ja esivallan miekan ja hankkia ajallista hyvyyttä, mutta Jumalan armoa ja syntein anteeksi anta-musta ei se ikinä voi hankkia. Vaikkapa meillä siis olisikin tuo edellinen aivan täydellisenä, niin täytyy meillä sen ohella olla paljoa kor-keampikin vanhurskaus, joka Jumalan edessä kestää, pelastaa synnistä ja pahasta omasta-tunnosta ja siirtää kuolemasta ijankaikkiseen elämään.

Tämä onkin se ainoa kohta eli uskonkappale ja oppi, jonka nojalla me tulemme ja sanotaan kristityiksi ja joka erottaa meidät kaikista muista pyhistä maan päällä. Sillä heidän kaikkien pyhyydellä on toinen pohja ja perustus, olipa se perustus sitten heidän erityinen ankara elinlaatunsa y. m. tahi myös heidän työnsä niissä säädyissä ja viroissa, joita Jumala on asettanut, ja jotka kumminkin ovat paljoa korkeammat ja paremmat tuota munkkien itse valitsemaa hengellisyyttä. Se muodostavat tosin myös pyhän säädyn, ja sopii kyllä sanoa hurskaiksi ja jokaiselta kiitoksen ansainneiksi tuollaisia ihmisiä, koskapa sen tekivät, mitä heidän tulee tehdä. Mutta ei mikään sellainen tee ihmistä kristityksi, vaan ainoastaan se, että hän uskolla käsittää tämän opinkappaleen ja tietää asuvansa armonvaltakunnassa, koska Kristus on ottanut hänen siipeinsä suojaan ja lakkaamatta antaa hänelle synnit anteeksi. Ken jotain muuta etsii tai toisin tahtoo Jumalata lähestyä, hän ei ole mikään kristitty, vaan Jumalan hylkäämä ja ki-roama.

Tarvitaanpa siis taitoa ja ymmärrystä osaksemme käsittää ja säilyttää tätä vanhurskautta ja voidaksemme omassa tunnossamme Jumalan edessä sitä eroittaa tuosta ulkonaisesta vanhurskaudesta. Tämä on, kuten sanottu, kristittyjen taito ja viisaus, mutta se on niin suuri ja ylevä, etteivät kaikki rakkaat apostolitkaan voineet sitä kyllin selittää; sangen valitettavaa kuitenkin on, ettei mitään taitoa luulla niin pian opittavan kuin tätä. Ei ole mitään korkeampaa saarnaa kuin armon ja syntein anteeksi antamuksen; kuitenkin olemme sellaisia päättömiä ihmisiä, että jos joku on kerran sen kuullut ja lukenut, niin hän mielestään osaa sen, on paikalla mestari ja tohtori, tavoittelee sitten jotain korkeampaa, kuin olisi kaikki vanha jo aivan valmista, ja tekee uusia lahkoja ja eriseuroja.

Minä olen itsekin sitä monta vuotta opiskellut ja kaikella ahkeruudella harjoittanut sitä saarnaten, kirjoitellen ja lukien enemmän kuin kukaan muu, joka luulee sen osaavansa, mutta enpä minäkään voi kerskata mistään mestariudesta vaan saan olla iloinen voidessani työskennellä vasta-alkavien oppilasten joukossa. Minun täytyy sen vuoksi varoittamalla varoittaa kaikkia, jotka mielellään tahtovat olla kristittyjä, sekä opettajia että oppilaita, että kahtaisivat tuollaista häpeällistä luuloa ja ylimielisyyttä ja tietäisivät, että se on vaikein ja ylevin taito, mitä maan päällä voi olla. Täytyyhän P. Paavalinkin 2 Kor. 9: 15 tunnustaa tämä sanomattomaksi lahjaksi, se on: jota ei sanoilla voida sellaiseksi ihmisille kuvailla, että he sen niin korkeana ja kalliina pitäisivät kuin se itsessään on.

Syy on se, ettei järki voi kohota ulkonaisen töitten hurskauden yläpuolelle eikä käsittää uskon vanhurskautta, sillä mitä korkeampi ja viisaampi se on, sitä enemmän se töistä riippuu ja tahtoo niihin perustaa. Ei yksikään ihminen voi jouduttuansa omantuntonsa vai-voissa ahdistukseen ja hätään olla kaikenlaisiin töihin turvautumatta saadakseen niistä lepoa ja lohdutusta. Silloin haetaan ja luetellaan monia hyviä töitä, joita mielellään tehtäisiin tai tahdottaisiin tehdyksi, ja kun sitten ei mitään löydetä, alkaa sydän vapista ja epäillä. Tämä on niin juurtunut ihmiseen, että nekin, jotka uskovat ja tuntevat armon ja syntein anteeksi saamisen, hädin tuskin voivat siitä ponnistautua erilleen, ja heidän täytyy joka päivä sotia sitä vastaan. Lyhyesti: kokonaan mahdotonta on ihmismielen ja järjen, taidon ja voiman kohota maallisen vanhurskauden yläpuolelle ja perehtyä tähän uskonkappaleeseen. Vaikka siitä paljonkin kuullaan ja osataan puhua, niin pysyy kuitenkin jälellä tuo vanha luulo ja synnynnäinen paha, joka tyrkyttää Jumalalle omia töitä ja panee ne autuuden perus-

tukseksi. Sellaista tapahtuu, sanon minä, niillekin, jotka ovat oikeita kristityitä ja sotivat sitä vastaan; toiset viisastelijat ja koettelemattomat henget ovat siihen aivan kiinni juurtuneita.

Käsitettäköön siis tämä oppi siten, että meidän hurskaudemme Jumalan edessä on yksin ja ainoastaan syntein anteeksi saaminen. Meidän täytyy reväistä itseämme irti itses-tämme ja kohota järjen yläpuolelle, joka väittelee vastaan ja asettaa eteemme sekä synnit että hyvät työt, ja kohota niin korkealle, ettemme näekään syntiä emmekä hyviä töitä, ja sitten pitää tätä uskonkappaletta perustuksenamme, vajoten siihen niin kokonaan, ettemme näe emmekä tiedä mitään muuta. Asettakaamme armo ja anteeksi saaminen sekä syntejä että myöskin hyviä töitä vastaan ja sulkekaamme pois kaikki ihmisvanhurskaus ja pyhyys. Näin on siis ihminen kahdenlaisen hallituksen alainen: Tässä elämässä tulee hänen olla ulkonaisesti hurskas, tehdä hyviä töitä j. n. e. Mutta kun hän tämän elämän yläpuolella tahtoo Jumalata lähestyä, niin tietäköön, ettei siinä auta hänen syntinsä eikä hurskautensa. Vaikkakin hän tuntee synnin, joka omaatuntoa rasittaa, ja lain, joka hyviä töitä vaatii, niin älköön hän kuulko eikä nähkö mitään, vaan vastatkoon reippaasti: Jos minulla on syntiä, niin on Kristuksella anteeksi antamusta, vieläpä istun minä sellaisellakin istuimella, johon synti ei voi ulottua.

Täytyyhän meidän kuvailla mieleemme Kristuksen valtakuntaa suureksi ihanaksi holvikatoksi, joka kaikkialta meitä ympäröiden peittää ja suojelee meitä Jumalan vihalta, vieläpä suureksi ja avaraksi taivaaksikin, jota sulla armo ja anteeksi antamus valaisee ja joka maailman ja kaiken niin täyttää, että kaikki synti siihen verrattuna on kuin tulenkipinä suuressa, äärettömässä meressä. Vaikka se meitä ahdistaa, ei se kuitenkaan voi meitä va-

hingoittaa, sillä sen täytyy hävitä ja haihtua tyhjäksi armon edessä. Ken tämän osaisi, sepä kyllä kannattaisi mestarin nimen saada, mutta meidänpä täytyykin kaikkein nöyrytyä emmekä saa hävetä olla sitä oppimassa, niin kauvan kuin elämme.

Jos nimittäin luontomme tietää yhdenkään synnin ilmi saattaa, osaa se siitä tehdä taivasta suuremman paheen, ja sitten tulee siihen perkelekin lietsomaan, tehden yhdestä kipinästä valkean, joka taivaan ja maan täyttää. Tässä pitää vastakynteen asetuttaman ja rohkeasti päätettämän: Vaikka synti olisi vieläkin suurempi ja raskaampi, niin on kuitenkin tämä uskonkappale paljoka korkeampi, laajempi ja suurempi, sillä sitä ei yksikään ihminen ole lausunut eikä perustanut omasta viisaudestaan vaan se, joka käsittää ja pitää vaaksallansa taivaat ja maan, kuten profeeta Jesaias 40: 12 sanoo. Minun syntini ja hurskauteni täytyy jäädä tänne alas maan päälle, sillä ne kuuluvat tähän elämään ja ovat minun töitani, mutta tuolla ylhäällä on minulla toinen tavara, suurempi niitä kumpaakin, siellä istuu Kristus, joka pitelee minua käsivarsillaan, peittää minut siivillään ja verhoi sulalla armolla.

Mutta sinä sanot: Kyllä niin, vaan minäpä tunnen joka päivä syntiä, omatunto tuomitsee minua ja muistuttaa minulle Jumalan vihaa? Vastaus: Senpä vuoksi sanonkin, että täytyy oppia, ettei kristillistä vanhurskautta saa miksiäkään muuksi nimittää eikä ajatella kuin ainoastaan syntein anteeksi saamiseksi. Se on sellainen valtakunta eli hallitus, jolla vaan on syntien kanssa tekemistä, ja sellainen ääretön armo, että se ottaa pois kaiken vihan. Sitähän juuri syntein anteeksi saaminen merkitsee, että me Jumalan edessä olemme totisesti syntisiä ja ettei meissä ole muuta kuin pelkkää syntiä, vaikka kohta meillä olisikin kaikki ihmisvanhurskaus. Minkä nimittäin hän synniksi sanoo, sen täytyy olla oikeata ja suurta syntiä,

samoin kuin ei anteeksi antamuskaan ole mitään pilaa, vaan täyttä totta. Jos siis tarkastelut tätä uskonkappaletta, on sinulla siinä momentit: Synti riistää sinulta pois kaiken pyhytesi, vaikka kuinkakin hurskas maan päällä olisit, ja toisaalta taas anteeksiantamus siirtää pois kaiken synnin ja vihan. Näin ollen ei siis synti voi syöstä sinua helvettiin eikä vanhurskautesi korottaa sinua taivaaseen.

Kun siis perkele ahdistaa omaatuntoasi saadaksensa sydämesi hätäntymään ja sanoa: Oletan itekin opettanut, että ihmisen täytyy olla hurskas, niin vastaa uljaasti ja sano: Aivan oikein, minä tiedän kyllä itseni syntiseksi jo entuudesta, sillä sen on minulle jo aikaa sitten opettanut se uskonkappale, jonka nimenä on syntein anteeksi saaminen. Maailman edessä tahdon tosin olla hurskas ja tehdä, minkä voin, mutta Jumalan edessä tahdon mielelläni olla syntinen sekä nimellisesti että todellisesti, että tämä uskonkappale totena pysyisi. Eihän tässä muutoin olisikaan kysymyksessä anteeksiantamus eikä armo, vaan minun oman vanhurskauteni ja ymmärrykseni kunnian kruunu. Vaikka siis en muuta tunnekaan kuin monia ja suuria syntejä, eivät ne kuitenkaan enää syntejä ole, sillä minulla on niille kallis vastine ja lääke, joka hävittää synnin voiman ja myrkyn ja kuolettaa sen. Se sana on anteeksiantamus, jonka edessä synti häviää niin kuin kuivettunut sänki kulovalkeassa. Muutoin ei ole apua mistään työstä, kärsimisestä eikä tuskasta pienintäkään syntiä vastaan. Ilman anteeksiantamusta on ja pysyy meissä pelkkää syntiä, joka meidät vie kadotukseen.

Tunnusta siis vaan reippaasti ja täydellisesti tämä uskonkappale ja päätä: Vaikka maailman edessä olisinkin hurskas ja tekisin kaiken tehtäväni, niin ei minussa Jumalan edessä kuitenkaan muuta ole kuin paljasta syntiä tämän uskonkappaleen tähden. Minä

olen siis syntinen, vaan sellainen syntinen, jolla nyt on anteeksiantamus ja joka istuu sillä istuimella, jossa sula armo hallitsee, kuten Ps.116 sanoo. Muutoinhan minä olisin samanlainen syntinen kuin Juudas, joka näki ainoastaan syntinsä, mutta ei mitään anteeksiantamusta, sillä vaikka oikeat kristityt kuinkakin paljon itsessään syntiä näkisivät, niin näkevät he päällään ja ympärillään paljoa suuremman armon, joka sanan kautta on lahjoitettu ja vuodatettu.

Opi nyt siis pitämään tätä uskonkappaletta suurena ja levittämään sitä niin avaralle, kuin Kristuksen valta ja hallitus ulottuu, että voisit sen korottaa korkealle ja avaralle yli kaikkein kappalten taivaassa ja maan päällä. Samoin kuin näet, sana leijailee kaiken tuon yläpuolella, samoin täytyy uskonkin, joka sanan käsittää ja säilyttää sydämessä, kohota synnin, omantunnon, kuoleman ja perkeleen yli. No, tuumaileppas nyt, mikä kristitty ihminen on, joka on perkeleen ja kuoleman herra ja jonka edessä kaikki synti on kuin kuiva lehti. Koettele tässä itseäsi, kuinka paljon tästä taidat, ja onko se niin vähäpätöinen ja helppo taito, kuin kokemattomat henget arvelevat, sillä jos tämän taitaisit ja uskoisit, niin ei olisi kaikki onnettomuus, kuolema ja perkele yhtään mitään. Mutta koska vielä niin paljon painiskelet synnin kanssa, kauhistut ja pelkäätkuolemata, helvettiä ja Jumalan tuomiota, niin nöyryy vaan, anna sanalle kunnia ja sano: Minä en ole vielä koskaan tätä käsittänyt.

Lyhyesti: Hairatkoon jokainen omaan pooveensa, niin saa hän sieltä kiinni väärän kristityn, joka luulee olevansa asiasta selvillä, ennen kuin on ensimmäisiä kirjaimiakaan oppinut. Kyllähän se on pian kuultu, luettu ja sanoihin puettu, mutta että se elävänä pääsisi meissä asumaan ja vaikuttamaan, niin että omatuntomme voisi siihen turvata ja uskaltaa, sitä ei ihmistaito toimeen saa. Sen vuoksi sa-

non ja varoitan, että ne, jotka tahtovat kristittyjä olla, lakkaamatta sitä tutkistelisivat, märehtisivät, pohtisivat ja tarkastelisivat, että edes sen makuun pääsisimme, ja olisimme, kuten P. Jaakoppi 1:18 sanoo: uutiset hänen luontokappaleistansa. Niin pitkälle emme nimittäin voi päästä, että täydellisen ymmärryksen tästä saisimme tässä elämässä, sillä rakkaat apostolitkaan, vaikka olivatkin täynnä henkeä ja uskoa, eivät siinä korkeammalle edistyneet.

Olkoon tämä nyt ensiksi puhuttuna siitä, mikä kristillinen vanhurskaus on ja mitä siihen kuuluu. Jos nyt edelleen kysyt: Mistä se tulee tai kuinka se on aikaan saatu ja hankittu, niin on vastaus: Siten, että Jeesus Kristus Jumalan Poika on astunut alas taivaasta ja tullut ihmiseksi, kärsinyt ja kuollut meidän syn-teimme edestä. Tämä on syy, välikappale ja se tavara, jonka kautta ja tähden meille on lahjoitettu syntein anteeksi antamus ja Jumalan rakkaus, sillä tällainen tavara ei tule meille ilman välikappaletta ja ansiota. Mutta koska me kaikki synnistä syntyneinä ja Jumalan vihollisina emme ole muuta ansainneet kuin ijankaikkisen vihan ja helvetin, niin että kaikki mitä meissä ja voimassamme on, on kirottua, ja koska ei ole mitään apua eikä keinoa siitä päästäksemme, sekä koska synti on liian raskas, jotta mikään luontokappale voisi sen sammuttaa ja viha liian suuri, jotta kukaan voisi sitä tyynnyttää ja sovittaa, niin sen vuoksi täytyi toisen miehen astua sijaamme, nimittäin Jeesuksen Kristuksen, Jumalan ja ihmisen, joka kärsimisellään ja kuolemallaan on synnin sovittanut ja maksanut. Tämä on se suoritettu ja meidän edestämme annettu maksu, jonka kautta synti ja Jumalan viha on sammutettu ja otettu pois, Isä sovitettu ja tehty meidän ystäväksemme.

Tämän tietävät ja uskovatkin ainoastaan kristityt ja tämä heidät erottaa kaikista muista

uskoista ja jumalanpalveluksista maan päällä. Kyllähän juutalaiset, turkkilaiset, väärät kristityt ja tekopyhätkin kerskailevat, että Jumala on laupias, eikä ole ketään ihmistä maan päällä, joka ei tietäisi Jumalan armosta puhua, mutta se heiltä kaikilta puuttuu, etteivät saa mitään armoa eivätkä syntein anteeksi antamusta. Syynä siihen on, etteivät he tiedä, kuinka siihen päästään; se on: heillä ei ole sitä tavaraa, johon se on kätkeyty ja josta se vuotaa. He vaeltavat sokeudessaan ja tahtovat töillään, ankaralla elämällään ja omalla pyhyydellään perille päästä, mutta näin he ainoastaan tekevät Jumalan vihan ja armottomuuden raskaammaksi.

On sen vuoksi tarpeellista, että opimme tämän tavaran oikein löytämään ja etsimään anteeksiantamusta, missä se on etsittävä; se on: että opimme hyvin tuntemaan, käsittämään ja omistamaan Herran Jeesuksen Kristuksen. Sehän on varmaa, että ilman Kristusta ja ulkona hänestä ei kukaan voi tulla Jumalan eteen, ei löytää mitään armoa eikä saada anteeksiantamusta pienimmästäkään synnistä. Koska sinä nimittäin olet syntinen ja semmoisena alati pysyt, niin on omatuntosi lakkaamatta sinua tuomitsemassa muistuttaen Jumalan vihasta ja rangaistuksesta, niin ettet voi mitään armoa nähdä. Että taasen sinulle anteeksi annetaan, siihen ei, kuten sanottu, sinussa itsessäsi ole mitään aiheutta, sillä sinulla ei ole esitettävänä mitään maksua, jonka vuoksi Jumala sinua armahtaisi ja pyhkisi pois syntiluettelosi. Mutta jos sinä tartut Kristukseen pitäen häntä etumiehenäsi, joka on ottanut syntisi kantaakseen ja antanut itsensä omaksesi kaikkine ansioineen ja tavaroineen, niin ei voi mikään synti mitään sinua vastaan. Jos minä olen syntinen, niin on hän pyhä ja Herra synnin, kuoleman, perkeleen ja helvetin yli, niin ettei mikään synti voi minua vahin-

goittaa, sillä hän on lahjoitettu minulle vanhurskaudeksi ja autuudeksi.

Siis on meillä sula armo ja kaikkein syntein anteeksiantamus, mutta ei kenenkään muun kuin tämän ainoan Kristuksen kautta, jossa ainoassa se on etsittävänä ja saatavana. Ken siis johonkin työhön turvautuen tulee Jumalan eteen, jotta Jumala siihen katsoen ja sen jonakin pitäen antaisi armonsa, hän muertaa päänsä ja armon sijaan sälyttää päälensä pelkän vihan. No nyt näet, että kaikki muut apukeinot ja tiet ovat kirottuja ja perkeleen oppia, joilla ihmiset vietellään ja johdetaan omiin töihin tai muitten pyhyyteen ja ansioon. Sellaisia ovat pyhain esimerkit, ankara elämä ja ohjesääntöjen noudattaminen, paljot kärsimykset ja pitkät ruumiin kidutukset y.m. Näinpä nekin ovat tehneet, jotka ovat lohduttaneet ja kehoittaneet ihmisiä heidän kuolemansa hädässä mielellään kuolemaan synteinsä edestä. Onhan se Kristuksen kieltämistä, häpäisemistä ja pilkkaamistakin, kun joku julkeaa jotain muuta asettaa syntiä vastaan tai itse sovittaa sitä, aivan kuin ei Kristuksen veri olisi senkään arvoinen kuin meidän kärsimisemme ja täydentekemisemme tai kuin ei hänen verensä riittäisi pyyhkimään pois kaikkia syntejä maan päältä.

Jos siis tahdot synnistä pelastua, niin lakkaa tavoittelemasta töitä ja ansioita ja niitä Jumalalle tuomasta; ryömi ainoastaan Kristuksen turviin, sillä hän on synnin sinulta ottanut pois ja pannut omaksi kuormakseen, ettei sinun tarvitsisi niiden kanssa otella eikä mitään tehdä. Sillä hän on se Jumalan karitsa, sanoo Joh. 1:29, joka pois ottaa maailman synnit; eikä ole mitään muuta nimeä taivaan alla, kuten Pietari Ap. Tek. 4:12 sanoo, jossa meidän pitää autuaaksi tuleman. Senhän tähden me olemmekin kristityitä, että omistamme hänet kaikkine ansioineen ja tavaroineen, mutta emme suinkaan omien töittemme ja te-

kojemme perustuksella, jotka kyllä voivat meistä tehdä pyhän karteussilais-, fransiskolais- tai augustiinolais-munkin, kuulijaisen sääntöjen noudattajan ja paastoajan j.n.e., mutta eivät koskaan kristittyä. Katsos, tämä on toinen kohta, joka kuuluu saarnaan tästä uskonkappaleesta.

Kolmanneksi: Kuinka ja minkä kautta meille nyt omistetaan sellainen vanhurskaus, että saamme Kristuksen ansaitseman tavaran? Tässäkin on ihmisen katsottava eteensä, että kulkee oikeata tietä eikä eksy muutamain entisaikain vääräuskoisten polulle. Vielä nytkin moni eksyttävästi väittää ja luulee Jumalan tekevän jotain erityistä hänen kanssaan ja sisälisesti jokaisen sydämessä toimivan jollain erityisellä valkeudella ja salaisella ilmoituksella sekä antavan hänelle Pyhän Hengen, ikään kuin ei tarvitsisi mitään kirjainta, kirjoitusta tai ulkonaista saarnaa. Sen vuoksi tulee meidän tietää, että Jumala on sellaisen järjestyksen säätänyt, ettei kukaan voi oppia tuntemaan Kristusta, ei saada syntejään anteeksi eikä Pyhää Henkeä ilman ulkonaista yhteistä välikappaletta. Hän on pannut tämän tavaran suulliseen sanaan eli saarnavirkaan, eikä tahdo vaikuttaa missään nurkassa eikä salaisesti sydämessä, vaan julkisesti ihmisten keskuudessa sitä julistaa ja jakaa, kuten Kristus Mark. 16:15 käskee: Menkää ulos kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa kaikille luoduille.

Näin tekee hän sentähden, että varmasti tiedettäisiin, kuinka ja mistä tuollainen armo on saatavana ja odotettavana, jotta kristikunnassa olisi voimassa yhdenlainen tapa ja järjestys eikä kukaan laatisi omia ohjeitaan omien ajatustensa jälkeen ja niillä pettäisi itseään ja muita, niinkuin muuten varmaan kävisi. Koska nimittäin me emme voi katsoa kehtään sydämeen, niin kerskailisi jokainen Pyhästä Hengestä ja esittelisi omia ajatuksiaan hengen ilmoituksina, joita muka erityistä tietä

on Jumalalta oppinut ja saanut, ja silloin ei kukaan tietäisi ketä tai mitä hänen pitäisi uskoman.

Näin on siis meillä tämäkin seikka, nimitäin ulkonainen sana eli saarna kristikunnassa, sitä varten, että sen kautta saataisiin syntein anteeksiantamus eli kristillinen vanhurskaus, se on meillä näköputkena ja välikappaleena, jolla Kristus ja hänen armonsa meille ilmoitetaan ja esitetään ja meidän helmaamme lasketaan, sillä ilman sitä ei kukaan tulisi koskaan tätä tavaraa havainneeksi. Kuinka muuten voitaisiin tietää ja kuinka voisi kenenkään ihmisen sydän aavistaakaan, että Kristus, Jumalan Poika, on tullut taivaasta alas meidän tähtemme, meidän edestämme kuollut ja noussut ylös kuolleista, hankkinut ja lahjoittanut meille syntein anteeksi saamisen ja ijankaikkisen elämän, ellei hän antaisi sitä julistaa ja saarnata? Vaikka hän onkin kärsimisellään ja kuolemallaan meille tuon tavaran ansainnut, niin ei kuitenkaan kukaan voisi siitä osalliseksi tulla eikä sitä saada, ellei hän sanan kautta sitä tarjoisi, luoksemme toisi ja kantaisi; hukkaan olisi muuten kaikki mennyt, mitä hän siihen on kuluttanut ja vai-vaa pannut; silloin olisi tuo kallis suuri tavara maahan kätkeyty, jota ei kukaan tietäisi etsiä eikä hyödykseen käyttää.

Sen vuoksi olen minä aina opettanut, että ennen kaikkea pitää sana suullisesti julistettaman ja korvilla käsitettämän, ennen kuin Pyhä Henki voi sydämeen tulla sanalla ja sanan kautta sitä valaisemaan ja siinä uskoa vaikuttamaan. Usko ei voi syntyä eikä pysyä voimassa muutoin kuin kuulon ja evankeliumin ulkonaisen saarnan kautta; josta se sekä alkaa että kasvaa ja vahvistuu. Sanaa ei siis suin-

kaan saa ylönkatsoa vaan on se kaikessa kunniaassa pidettävä, mieluisesti tulee sen kanssa seurustella ja lakkaamatta sitä teroittaa ja tyrkyttää, sillä ei se koskaan jää hedelmää tuottamatta eikä sitä myöskään koskaan kylliksi ymmärretä eikä opita. Varokoon vaan jokainen noita häpeemättömiä henkiä, jotka halveksivat sitä tarpeettomana ja uskolle hyödyttömänä tai jotka sen niin pian ovat oppineet, että siihen kyllästyneinä vihdoon siitä luopuvat, niin ettei heillä enää ole mitään järeällä uskostaan ja Kristuksesta.

Katsos, nyt olet kaikki kuullut siitä uskonkappaleesta, joka koskee kristittyjen vanhurskautta ja joka vanhurskaus on Kristuksen meille lahjoittama ja uskolla sanan kautta ja sanassa aivan ilman kaikkia töitämme vastaan otettu pelkkä syntein anteeksiantamus. Ei kuitenkaan niin, ettei kristityn tulisi ja pitäisi hyviä töitä tehdä, vaan ettei niitä sekoitettaisi eikä sotkettaisi oppiin uskosta eikä niihin perustettaisi sellaista häpeällistä harhaluuloa, että ne jotain vaikuttavat vanhurskauteemme Jumalan edessä, sillä näin saastutetaan ja turmellaan oppi sekä töistä että uskosta. Siitähän kaikki riippuu, että tämä uskonkappale pidetään puhtaana ja sekoittamattomana ja kaikista teoistamme erillään. Kun meillä sitten on tämä vanhurskaus, pitää töitten seuraaman ja jäämän tänne maan päälle maailmallista vanhurskautta rakentamaan ja voimassa pitämään. Näin kulkevat molemmat oikeata tietään, mutta kumpikin omalla alallaan ja omassa arvossaan; toinen Jumalan edessä uskossa kaikkein töitten edellä ja yläpuolella, toinen rakkauden töissä lähimmäistä kohtaan, kuten edellä olemme kyllin selittäneet. Amen.